

Гончаренко Д. О., студ.

Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ

КАТОЙКОНІМИ В СОЦІОНОМАСТИЧНОМУ ВИМІРІ

У статті проаналізовано необхідність нормування та стандартизації новоутворених катойконімів у лексикографічному аспекті. Визначено особливості типової словотвірної парадигми катойконімів, що з'явилися в українському ономастиконі після 2015 року. Акцентовано увагу на словотвірній спроможності катойконімів та їхній лексико-семантичній структурі.

Ключові слова: катойконіми, лексико-семантична структура, типова словотвірна парадигма, словотворчий формант.

Останні десятиліття в українській мові позначені появою численних лінгвістичних праць, які спрямовані саме на практичне застосування вироблених століттями теоретичних наукових надбань. Зміни суспільного життя на початку ХХІ ст. вплинули на формування нового напрямку мовознавства – соціономастики.

Предметне поле соціономастики, її функції та характеристика стали об'єктом дослідження у наукових працях О. Белея, Д. Бучка, Н. Левун, Г. Мацюк, О. Михальчук, Л. Нуждак.

Необхідність наукового вивчення катойконімів – назв осіб за місцем проживання – зумовлена тим, що вони є «унікальними мовними пам'ятками, маркерами історичної, географічної та етнокультурної ідентичності» [6]. У межах цієї проблематики працювали О. Белей, М. Брус, З. Валюх, В. Горпинич, А. Зверев, І. Ковалик, Н. Левун, А. Нелюба.

Актуальність вивчення катойконімів позначена передусім екстралінгвальними (суспільно-політичними та соціокультурними) чинниками. Одним із поштовхів до активізації наукових розвідок, пов'язаних із вивченням катойконімів, став Закон України «Про засудження комуністичного та нацистського тоталітарних режимів та заборону пропаганди їхньої символіки» (від 09.04.2015 № 317-VIII). Згідно з цим законом, перейменуванню підлягають назви

областей, міст, районів, районів у містах, вулиць та вся топоніміка, що пов'язана з комуністичним режимом. Сюди входять також назви на честь діячів та ідеологів компартії. Медіаюрист Р. Головенко зазначає: «Позбутися радянських символів з публічного простору означає нарешті «відпустити» те жахливе минуле жертв режиму й не нагадувати їм про нього» [7].

Найновіші лексикографічні праці, об'єктом дослідження яких є катойконіми, зокрема «Словник відтопонімних прикметників і назв жителів України» 1994 р. В. Горпинича і «Словотворчість незалежної України» 2012 р. А. Нелюби, фактично визначили той механізм, за допомогою якого ми маємо можливість утворювати катойконіми до тих ойконімів, які лише віднедавна увійшли в лексичний обіг українців. Однак, сьогодні згадані словники уже не забезпечують потреби у нормуванні та стандартизації онімів, адже певні назви, внесені до них, уже застаріли: ойконіми в словнику В. Горпинича фіксуються ще станом на 1 січня 1987 року. Крім того, у багатьох словникових статтях відсутні одна або кілька похідних форм (назви особи жіночої чи чоловічої статі). У словнику А. Нелюби вміщено лексеми, що постали внаслідок словотвірних процесів в українській мові протягом 1991–2011 рр., а катойконіми, утворені внаслідок процесу декомунізації, у словник не потрапили. За даними Українського інституту національної пам'яті, станом на 2019 рік 970 населених пунктів, серед них: 40 міст, 69 селищ міського типу, 130 селищ і 731 село або повернули свої історичні назви замість попередніх радянських, або набули нових. Наразі увесь цей масив астіонімів і комонімів не має відповідних нормативних катойконімів, які були б засвідчені в ономастичних словниках. Цим і визначається **актуальність** дослідження.

Мета статті – з'ясувати особливості нормування та стандартизації катойконімів, утворених від відповідних ойконімів, що з'явилися в українському ономастиконі після 2015 року, а також визначити найпродуктивніші словотворчі форманти творення нових катойконімів.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі **завдання**: визначити інтра- та екстралінгвальні чинники утворення катойконімів; здійснити семантико-структурний аналіз новоутво-

рених катойконімів; з'ясувати, які саме словотворчі форманти детермінують їхню типову словотвірну парадигму.

Для розв'язання поставлених завдань і досягнення мети дослідження використано такі **методи**: описово-аналітичний (для комплексного вивчення й аналізу новоутворених катойконімів); діахронний; компонентний аналіз уможливив установлення структурно-семантичної організації катойконімів, а також визначення типової словотвірної парадигми. Застосовано також метод кількісних підрахунків.

Катойконіми – (грец. *κάτοικος* – мешканець і *ὄνομα* – ім'я) – назви людей за місцем їхнього народження або проживання, напр., *кияни* < *Київ*, *галичани* < *Галичина* [8, с. 69]. З. Валух зауважує: «Якісний та кількісний склад словотвірної парадигми катойконімів залежить передусім від специфічних особливостей їхньої семантики, які певною мірою виокремлюють цю групу лексичних одиниць з-поміж інших апелятивів сучасної української мови. Контекстом для катойконімів є не будь-яке словесне оточення, а тільки ті назви поселень, що мотивують їхнє значення і зумовлюють їхню структуру. Тому такі деривати не можуть функціонувати в мові без своїх етимонів (топонімів)» [5, с. 85]. Визначальною характеристикою семантичної структури катойконімів постає найбільш узагальнене значення 'мешканець певного населеного пункту, названого твірним іменником', що включає в себе наступні підзначення: 'за місцем народження', 'за місцем постійного проживання', 'за місцем тривалого проживання'. Конкретне лексичне значення катойконіма може бути визначене тільки за умови, якщо нам відоме значення твірного ойконіма (напр. «*бережанець*» має лексичне значення 'мешканець *Бережан, села у Калинівському районі Вінницької області*'). Якщо лексичне значення вихідного іменника невідоме, то визначити лексичне значення катойконіма, як правило, неможливо, бо дериват містить елемент значення вихідного слова.

Типова словотвірна парадигма катойконімів має наступну структуру: *вихідна твірна основа* (обов'язково співвідносний з катойконімом ойконім) – *апелятив чоловічого роду, мотивований ойконімом* (утворений за допомогою специфічних словотворчих формантів із семантикою 'особа чоловічої статі за територіальною ознакою' – *апелятив жіночого роду, відповідний до апелятива*

чоловічого роду, який, у свою чергу, визначений твірним іменником (за допомогою словотворчих формантів із семантикою ‘особа жіночої статі щодо особи чоловічої статі за територіальною ознакою’) – *апелятив у множині*, також утворений від апелятива чоловічого роду за допомогою словотворчих формантів із семантикою ‘назва осіб за територіальною ознакою’. Процес деривації може супроводжуватися морфологічними процесами: чергуванням, усіченням, чергуванням з усіченням.

Значеннєву сутність і співвідносність похідних із семантикою ‘особа жіночої статі щодо особи чоловічої статі за територіальною ознакою’ у словотвірних дослідженнях кваліфікують по-різному. На думку І. Ковалика, у межах однієї словотвірної парадигми доцільніше розглядати окремо назви-деривати чоловічого і назви-деривати жіночого роду, тобто найменування жінок віддільно від назв чоловіків, адже фемінітиви є окремими лексемами, а не їхніми формами. «Фемінітиви, – зазначає дослідник, – самостійний словотвірний розряд слів із характерними йому словотвірними поняттями і словотворчими засобами» [12, с. 10]. На думку М. Брус, значення особових фемінітивів ґрунтується на трансформації значеннєвого обсягу дериватів у відповідні синтаксичні конструкції. Наприклад, фемінітив *бережанка* інтерпретуватиметься, за М. Брус, як модифікаційний дериват, перифразою для якого виступає словосполучення «*жителька Бережан*» [4, с. 409]. А. Зверєв розглядає фемінітиви як мутаційні утворення, адже вони семантично мотивуються, як і співвідносні з ними іменники чоловічого роду, іменниками у формі множини. Семантична мотивація іменників на позначення особи жіночої статі при цьому відображається у перифразах «*жителька населеного пункту*», а структурно-семантична – у перифразах «*особа жіночої статі серед жителів населеного пункту*». [10, с. 25].

Переконливою видається позиція М. Брус, яка визначає найменування «осіб жіночої статі за населеним пунктом» як похідні одиниці з мотиваційним, а не модифікаційним значенням. У нашому ж дослідженні фемінітиви детермінуються як деривати, співвідносні з похідними іменниками чоловічого роду однини (*бережан-ець* — *бережан-к-а*).

Оскільки катойконіми – це насамперед суфіксальні утворення, деривати іменників на позначення назв населених пунктів, то першочерговим постає завдання у визначенні словотворчих формантів, які детермінують типову словотвірну парадигму катойконімів. Найуживанішими словотворчими формантами зі значенням особи за територіальною ознакою, за В. Горпиничем, є: **ець**, **-анин/-чанин**, **-ук**, **-ак**, **-ит**, **-ич** (у формі чоловічого роду), **-к-а**, **-анк-а**, **-янк-а**, **-инк-а**, **-івк-а** (у формі жіночого роду), **-ц-і**, **-ан-и/-ян-и** (у множині). Варто зазначити, що у межах цього словотвірного значення найчастіше функціонують саме форманти **-ець**, **-анин/-чанин**, хоча останнім часом простежується тенденція до активізації саме питомого українського форманта **-ець** на протигагу продуктивній російській моделі **-анин/-чанин**. Катойконімні суфікси, на думку В. Горпинича, не однозначні: «Можна було б говорити про відносну однозначність суфікса **-ан-(и)**, зазначає дослідник, – але з часу витіснення його зі сфери відтопонімної морфеми **-чан-(и)** і **-ц-(-і)**, він почав розширювати свої словотвірні можливості в похідних від інших власних назв та апелятивів, хоч і раніше його функціонування не було обмежене лише топонімними основами та значенням ‘житель населеного пункту’» [9, с. 110].

Вибір потрібного форманта залежить від таких чинників, як прагнення до милозвучності, свідоме повернення до питомих українських словотвірних моделей, а також від структурно-семантичних та функціональних особливостей твірного іменника.

Ми проаналізували 311 новоутворених онімів співвідносно з відповідними катойконімами. Статистичне дослідження показало, що суфікси **-ець**, **-к-а**, **-ц-і** є найпродуктивнішими катойконімними формантами (783 катойконіми від 261 оніма). Дериваційні можливості найпродуктивніших формантів **-ець**, **-к-а**, **-ц-і** найчастіше розкриваються у поєднанні з основами на **-к** (432 катойконіми), **-ськ** (273 катойконіми) (у процесі деривації кінцеві суфікси твірної основи усикаються) (напр., м. Довжанськ (м. Свердловськ) – *довжан-ець* – *довжан-к-а* – *довжан-ц-і*) / с. Армашківка (напр., с. Орджонікідзе) – *армашків-ець* – *армашків-к-а* – *армашків-ц-і*), **-ів/-їв** (24 катойконіми) (чергування [і] // [о] не відбувається через потребу зберегти звуковий склад вихідного топоніма) (напр., с. Кучаків (с. Кірове) – *кучаків-ець* – *кучаків-к-а* –

кучаків-ц-і), на **-є** (18 катойконімів), перед яким є два приголосні з допомогою звукосполук **-ів-, -ан-, -ян-, -ин-** (напр., смт. Благодатне (смт. Войкове) – *благодатнів-ець* – *благодатнів-к-а* – *благодатнів-ц-і*), **-єв-є** (9 катойконімів) (с. Ситаєве (с. Новомосковське) – *ситаєв-ець* – *ситаєв-к-а* – *ситаєв-ц-і*), **-піль/ -пілля** (9 катойконімів) (з чергуванням [i]/[o] у формі чол. роду) (напр., с. Чистопіль (с. Кірове) – *чистопол-ець* – *чистопіль-к-а* – *чистопіль-ц-і* / с. Яснопілля (с. Комісарівка) – *яснопол-ець* – *яснопіль-к-а* – *яснопіль-ц-і*), **-ан-и** (6 катойконімів (с. Бережани (с. Комунарівка) – *бережан-ець* – *бережан-к-а* – *бережан-ц-і*), **-ин** (6 катойконімів) (напр., с. Жереб'ятин (с. Жовтневе) – *жереб'ятин-ець* – *жереб'ятин-к-а* – *жереб'ятин-ц-і*), **-град** (6 катойконімів) (с. Мирноград (с. Дмитров) – *мирноград-ець* – *мирноград-к-а* *мирноград-ц-і*).

Другою за продуктивністю є словотвірна модель із формантами **-анин, -янин, -чанин** (150 катойконімів від 50 онімів). Їм властиве усічення кінцевого суфікса твірної основи та чергування [ц], [ц'] // [ч] у поєднанні з твірними основами на: **(-к)и** (69 катойконімів): (напр., с. Жабки (с. Луценки) – *жабч-ан-ин* – *жабч-ан-к-а* – *жабч-ан-и*); **-ц-і** (33 катойконіми) (напр., с. Бутівці (с. Петрівське) – *бутівч-ан-ин* – *бутівч-ан-к-а* – *бутівч-ан-и*); **-ч** (21 катойконім) (без змін у звуковому складі основи) (напр., с-ще Новий Коротич (с-ще Комунар) – *новокоротич-ан-ин* – *новокоротич-ан-к-а* – *новокоротич-ан-и*) **-иц-я** (9 катойконімів): (напр., с. Княжа Криниця (с. Радянське) – *княжескринич-ан-ин* – *княжескринич-ан-к-а* – *княжескринич-ан-и*); **-ець** (9 катойконімів): (напр., смт. Донець (смт Червоний Донець) – *донч-ан-ин* – *донч-ан-к-а* – *донч-ан-и*); **-ак** (6 катойконімів): (смт Більмак (смт Куйбишеве) – *більмач-ан-ин* – *більмач-ан-к-а* – *більмач-ан-и*), а також з твірною основою на **-цьк** (3 катойконіми): (напр., м. Торецьк (м. Дзержинськ) – *тореч-чан-ин* – *тореч-чан-к-а* – *тореч-чан-и*).

Особливістю типової словотвірної парадигми катойконімів є відсутність у ній дериватів ад'єктивної зони. Визначальним чинником того, що катойконіми не можуть породжувати прикметники, пояснюється насамперед відсутністю суспільної потреби, оскільки більшість прикметників на **-ськ(-ий)/ -івськ(-ий), -анськ(-ий), -енськ(-ий)** мотивуються безпосередньо ойконімами, а не

катойконімами і мають значення 'такий, який має стосунок до населеного пункту'. Окрім того, самі катойконіми можуть утворюватися не лише від ойконімів, а від відойконімних прикметників (напр., *Новаки – новак-ів-ськ-ий – новак-ів-ц-і*). Проте в сучасній українській мові домінує дериваційна модель «ойконім – катойконім», а не «ойконім – ойконімний прикметник – катойконім». У цьому разі причина полягає не лише у законі економії мовних зусиль, адже катойконімним суфіксам властиве таке словотвірне значення і така фонорморфемна структура, які не сполучуються із прикметниковим суфіксом **-ськ-**.

Семантика катойконімів обмежує також утворення від них дериватів із модифікаційними словотвірними значеннями, як-от 'демінутивність', 'аугментативність'. Хоча ми не можемо виключати того, що в розмовному мовленні все ж існують подібні деривати зі зменшено-пестливими суфіксами, наприклад: *береж-ан-чик-и*. З. Валюх зауважує: «Послідовну словотвірну активність у творенні дериватів із демінутивним словотвірним значенням виявляють лише іменники жіночого роду, що виступають корелятами до чоловічих особових назв за місцем народження або проживання» [5, с. 88]. Наприклад: *мирноград-очк-а, бережан-очк-а, бутівчан-очк-а*.

Отже, незначна словотвірна спроможність катойконімів полягає передусім у їхній залежності від ойконімів, які визначають їхню лексико-семантичну структуру, а також, як правило, відсутністю семантичних передумов для утворення від них дериватів із демінутивним/аугментативним значенням, відкатойконімних прикметників.

Вибір потрібного катойконімного суфікса залежить від таких чинників, як прагнення до милозвучності, свідоме повернення до питомих українських словотворчих формантів, а також структурно-семантичної та функціональної специфіки твірного ойконіма. Зауважимо також, що у процесі деривації слід зважати на те, що суфікси **-анин**, **-янин**, **-чанин** не повинні превалювати над питомих українським **-ець**. Процес деривації може супроводжуватися морфонологічними процесами: чергуванням, усіченням, чергуванням з усіченням.

Типова словотвірна парадигма катойконімів має наступну структуру: *вихідна твірна основа* (обов'язково співвідносний з

катойконімом ойконім) – *апелятив чоловічого роду, мотивований ойконімом* (утворений за допомогою специфічних словотворчих формантів із семантикою ‘особа чоловічої статі за територіальною ознакою’ – *апелятив жіночого роду, відповідний до апелятива чоловічого роду, який визначений твірним іменником* (за допомогою словотворчих формантів із семантикою ‘особа жіночої статі щодо особи чоловічої статі за територіальною ознакою’) – *апелятив у множині*, також утворений від апелятива чоловічого роду за допомогою словотворчих формантів із семантикою ‘назва осіб за територіальною ознакою’.

Перспективи нашого дослідження полягають передусім у створенні словника катойконімів, утворених внаслідок процесу декомунізації, тобто після 2015 р. Сучасні лексикографічні матеріали, на жаль, не забезпечують сучасних потреб суспільства у нормуванні та стандартизації новостворених катойконімів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Белей Л.* Декомунізація топонімії: українські проблеми та європейський досвід: Тиждень.ua, 1.05.2015 [Електронний ресурс]. URL: <https://tyzhden.ua/History/134840>.

2. *Белей О.* Трансформація українського ономастикону пост-тоталітарного періоду на західнослов'янському тлі. Вроцлав. 2007. 245 с.

3. *Брус М.* Історія фемінітивного словотвору від перших граматичних праць до словотвірних студій І.І. Ковалика: Львів. *Вісник Львівського ун-ту.* Серія філологічна. 2017. № 64. С. 463-472.

4. *Брус М.* Словотвірна семантика фемінітивів української мови XVI-XVII століття: Актуальні проблеми українського словотвору: [зб. статей / за ред. Василя Грещука]. Івано-Франківськ: Плай. 2002. С. 403-413.

5. *Валюх З. О.* Структурно-семантична специфіка словотвірної парадигми іменників-назв осіб за територіальною ознакою. *Мовознавство.* Полтава. 2009. С. 84-90.

6. *Валюх З. О.* Типологія словотвірних парадигм іменника в українській мові: автореф. дис. докт. філол.: 27.01.06 Запорізький нац. ун-т. К., 2006. 29 с.

7. *Головенко Р. Б.* Що таке декомунізація публічного простору і навіщо вона потрібна. *Українська правда*, 21.08.2015 р. URL: <http://www.prawda.com.ua/columns/2015/08/21/7078532/?attempt=1>.

8. Голянич М., Стефурак Р., Бабій І. Словник лінгвістичних термінів : лексикологія, фразеологія, лексикографія. Івано-Франківськ: Голіней О. М., 2011. 268 с.

9. Горпинич В. О. Словник відтопонімних прикметників і назв жителів України. Кіровоград. 1994. Т. 1. 160 с.

10. Горпинич В. О. Теоретичні питання відтопонімного словотвору східнослов'янських мов: Київ: Наук. думка, 1973. С. 22-27.

11. Зверев А. Д. Словотвірне значення в семантичній структурі похідних: *Мовознавство*. 1998. № 1. С. 22-27.

12. Ковалик І. І. Словотворча категорія слов'янських назв осіб за їх національною та територіальною приналежністю. *Питання слов'янського мовознавства*. Львів, 1058. № 5. С. 146-157.

13. Ковалик І. І. Словотворчий розряд суфіксальних загальних назв живих істот жіночої статі у східнослов'янських мовах у порівнянні з іншими слов'янськими мовами: *Питання українського мовознавства*. Львів. Вид-во Львівського ун-ту, Кн. 5, 1962. С. 3-34.

14. Михальчук О. Соціономастика як напрямок сучасної лінгвістики: українські здобутки і перспективи : Записки з ономастики. 2015. № 18. С. 498-509.

15. Нелюба А. Словотворчість незалежної України. 1991-2011. Словник. Харків : Харківське історико-філологічне товариство. 2012. 608 с.

16. Хітрова Т. «Декомунізація» як риторичний Дискурс та Джерело формування амбівалентних смислів у сучасному інформаційному просторі України. Запоріжжя: Соціокомунікативне середовище. Образ. 2015. №3 (18). С. 60-66.

Стаття надійшла до редакції 06.12.2019 р.

Honcharenko D. O., stud.
Institute of Philology of Taras Shevchenko KNU, Kyiv

CATECHONS IN SOCIO-ONOMASTIC DIMENSION

The article raises the question of necessity of normalization and standardization newly formed catechons in lexicographical aspect. A typical word-forming paradigm of catechons that appeared in Ukrainian onomasticon after 2015 is analysed. The attention is concentrated on word-forming ability of catechons and their lexical-semantic structure. The relevance of the study of catechonims is indicated, first of all, by extra-lingual (socio-political and

socio-cultural) factors. One of the impetus for the intensification of scientific research related to cateconomy was the Law of Ukraine «On Condemnation Communist and Nazi Totalitarian Regimes and Prohibiting the Propagation of Their Symbolism». The derivation process can be accompanied by morphological processes: alternation, truncation, alternation with truncation. The typical word-forming paradigm of catechons has the following structure: the original forming basis (necessarily correlated with the catechon's oikonym) – an appellative of masculine motivated by an oikononym (formed with the help of specific word-forming formants with the semantics «masculine-territorial personality»), an appellative of female corresponding to the appellative of the masculine gender, which in turn is defined by the forming noun (using word-forming formants with semantics, «female gender related to male territorial personality») – appellative in plural, also formed from the masculine appellative with the help of forming formants with the semantics «name of persons by territorial feature». The choice of the required cathomonetary suffix depends on such extralingual factors as the attraction to the euphony, the conscious return to the specific Ukrainian wording formulations, as well as intralingual – structural, semantic and functional specificity of the word-forming oiconym.

Key words: catechons, lexical-semantic structure, typical word-forming paradigm, word-forming formant.

REFERENCES

1. Belei, L. Dekomunizatsiia toponimii: ukrainski problemy ta yevropeyskyi dosvid: Tyzhden.ua, 1.05.2015. URL: <https://tyzhden.ua/History/134840>. [in Ukrainian].
2. Belei, O. Transformacia ukrainskoho onomastykonu posttotalitarnoho periodu na zakhidnoslovianskomu tli. Vroczlav. 2007. 245 s. [in Ukrainian].
3. Brus, M. Istoriia feminityvnoho slovotvoru vid pershykh hramatychnykh prats do slovotvirnykh studii I. I. Kovalyuka: Lviv. Visnyk Lvivskoho un-tu. Serii filolohichna. 2017. № 64. S. 463-472. [in Ukrainian].
4. Brus, M. Slovotvirna semantyka feminityviv ukrainskoyi movy XVI-XVII stolittia: *Aktualni problemy ukrainskoho slovotvoru*: [zb. statei / za red. Vasylia Hreshchuka]. Ivano-Frankivsk: Plai. 2002. S. 403-413. [in Ukrainian].

5. *Valyukh, Z. O.* Strukturno-semantychna spetsyfika slovotvirnoi paradyhmy imennykiv-nazv osib za terytorialnoiu oznakoiu. *Movoznavstvo*. Poltava. 2009. S. 84-90. [in Ukrainian].
6. *Valyukh, Z. O.* Typolohiia slovotvirnykh paradyhm imennyka v ukrainskii movi: avtoref. dys. dokt. filol.: 27.01.06 Zaporizkyi nats. un-t. K., 2006. 29 s. [in Ukrainian].
7. *Holovenko, R. B.* Shcho take dekomunizaciia publicznego prostoru i navishcho vona potribna. *Ukrainska pravda*, 21.08.2015 r. URL: <http://www.ppravda.com.ua/columns/2015/08/21/7078532/?attempt=1>. [in Ukrainian].
8. *Holianych, M., Stefurak, R., Babii, I.* Slovnyk linhvistychnykh terminiv : leksykolohiia, frazeolohiia, leksykohrafiia. Ivano-Frankivsk: Holinei O. M., 2011. 268 s. [in Ukrainian].
9. *Horpynych, V. O.* Slovnyk vidtoponimnykh prykmetnykiv i nazv zhyteliv Ukrainy. Kirovohrad. 1994. T. 1. 160 s. [in Ukrainian].
10. *Horpynych, V. O.* Teoretychni pytannia vidtoponimnoho slovotvoru skhidnoslovianskykh mov: K. : Nauk. dumka, 1973. S. 22-27. [in Ukrainian].
11. *Zverev, A. D.* Slovotvirne znachennia v semantychnii strukturi pokhidnykh: *Movoznavstvo*. 1998. №1. S. 22-27. [in Ukrainian].
12. *Kovalyk, I. I.* Slovotvorcha katehoriia slovianskykh nazv osib za yikh natsionalnoiu ta terytorialnoiu prynalezhnistiu. *Pytannia slovianskoho movoznavstva*. Lviv, 1958. №5. S. 146-157. [in Ukrainian].
13. *Kovalyk, I. I.* Slovotvorchy rozriad sufiksalnykh zahalnykh nazv zhyvykh istot zhinochoi stati u skhidnoslovianskykh movakh u porivnianni z inshymy slovianskymy movamy/ *Pytannia ukrainskoho movoznavstva*. Lviv. Vyd-vo Lvivskoho un-tu, Kn. 5, 1962. S. 3-34. [in Ukrainian].
14. *Mykhalchuk, O.* Socioonomastyka yak napriamok suchasnoi linhvistyky: ukrainski zdobutky i perspektyvy : Zapysky z onomastyky. 2015. № 18. S. 498-509. [in Ukrainian].
15. *Neliuba, A.* Slovotvorchist nezaleznoi Ukrainy. 1991-2011. Slovnyk. Kh. Kharkivske istoryko-filolohichne tovarystvo. 2012. 608 s. [in Ukrainian].
16. *Khitrova, T.* «Dekomunizaciia» yak rytorychnyi Dyskurs ta Dzherelo formuvannia ambivalentnykh smysliv u suchasnomu informaciiomu prostori Ukrainy. Zaporizhzhia: Sociokomunikatyvne seredovyshe. Obraz. 2015. №3 (18). S. 60-66. [in Ukrainian].